

кількісного чи кредитного пом'якшення.

Література:

1. Банківські кризи: терміни і вартість, 1970-2011 роки. Міжнародний валютний фонд. URL: http://www.palgrave-journals.com/imfer/journal/v61/n2/fig_tab/-imfer201312t7.html (Дата звернення 29.04.2018).
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Дзюблюк О. Антикризові заходи монетарної політики ФРС США: національні особливості і глобальні перспективи. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2014. Вип. 19(1). С. 25-34.
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.

Віта СЛОБОДЕЦЬКА

*студентка факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри банківської справи Стечишин Т.Б.*

СИСТЕМА ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НБУ

Дослідження розвитку системи валютного регулювання є актуальним питанням для України, оскільки в сучасних реаліях існує ряд проблем, вирішення яких є необхідною потребою для досягнення високого рівня розвитку соціально-економічного життя країни. Ефективна політика в сфері валютного регулювання зможе протистояти зростанню тіньового сегмента валютного ринку, перебуванню економіки в стані перманентної рецесії, катастрофічному зменшенню обсягів золотовалютних резервів НБУ. Тому саме валютне регулювання може стимулювати економічний розвиток країни, тим самим впливати на діяльність окремих секторів і галузей господарства.

Валютне регулювання – це діяльність держави та уповноважених нею органів, спрямована на регламентацію міжнародних розрахунків і порядку здійснення операцій з валютними цінностями [3, ст. 168]. Така регламентація охоплює: процес курсоутворення, виконання платіжної функції валютою на внутрішніх ринках країни, діяльність комерційних банків та інших структур на валютному ринку, здійснення міжнародних платежів за поточними операціями платіжного балансу та за операціями з капіталом і фінансовими операціями, приплив іноземних інвестицій в економіку країни, ввезення та вивезення валютних цінностей через державний кордон, кредитні відносини резидентів з нерезидентами, формування та використання міжнародних резервів.

Дотепер Україна жила за Декретом Кабінету Міністрів з 1993 року "Про систему валютного регулювання і валютного контролю". Після підписання Угоди про асоціацію з ЄС, Україні потрібно змінити своє законодавство, щоб перейти до режиму вільного руху капіталу.

21 червня 2018 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про валюту і валютні операції» який стає основним нормативним актом, що визначає валютне регулювання в Україні за принципом «дозволено все, що не заборонено».

Коли Закон «Про валюту» почне діяти, в Україні буде більш гнучка система валютного регулювання. Українці зможуть інвестувати за кордон без отримання будь-яких індивідуальних валютних ліцензій, раніше здійснення такої операції забирало

багато часу, оскільки потрібно було збирати оригінали документів, які б підтвердили джерело доходів для таких операцій, а також цільове використання цих коштів. Залишається всього два типи ліцензій на операції з валютою: банківська (зокрема валютна) – для банків і валютна – для небанківських установ (обмінні пункти) [1].

За новим законом, валютний контроль буде лише тоді, коли валютні операції перевищуватимуть в еквіваленті 150 тисяч гривень, а з дрібних операцій – буде знятий.

Закон також спрощує ведення зовнішньоекономічної діяльності. Скасовується граничний крайній термін розрахунків за зовнішньоекономічними операціями. Це означає, що експортерам не потрібно буде за 180 днів продавати експортну виручку, а розраховуватися із контрагентами бізнес зможе в терміни, зручні йому, не побоюючись потрапити під санкції [2].

Основне нововведення для фізичних осіб – можливість обміну валюти он-лайн. Це дозволить не просто купувати валюту он-лайн і зараховувати її на свій рахунок, а й купувати-продавати валюту, щоб заробити на різниці курсу. При цьому на такі операції буде діяти ліміт – не більше 150 тис. грн. на день.

Зворотною стороною вільного валютного ринку є те, що курс гривні стане ще більш "вільним", оскільки на негативні події іноземні інвестори можуть реагувати виведенням капіталів. Інвестиційний клімат і новини стануть ще більш вагомими факторами для курсу національної валюти.

Незважаючи на лібералізацію, Нацбанк залишив за собою право установлювати тимчасові обмеження в ручному режимі при виникненні кризових ситуацій до 6 місяців (з можливістю їх продовження). При наявності ознак кризи Нацбанк зможе запровадити заходи захисту: обов'язковий продаж частини валютної виручки, встановлення строків розрахунків за експортно-імпортними контрактами, введення спеціальних дозволів на валютні операції та резервування за валютними операціями. Тобто функції "ручного контролю" з величезними повноваженнями у Нацбанку все одно залишаються.

Потрібно відмітити багато позитивних змін, які несе з собою новий закон. Його прийняття – це великий стрибок для України, який відповідає сучасним реаліям соціально-економічного життя високо розвинутих країн світу. Новий закон забезпечує в Україні базу для вільного руху капіталу та валютної лібералізації, наближаючи країну до європейських стандартів. Позитивні риси простежуються в зниженні регулятивного контролю, що є актуальним для сучасної бюрократизованої України. До того ж закон повинен підвищити інвестиційну привабливість України, що у свою чергу зумовить приплив іноземного капіталу.

Незважаючи на ряд позитивних факторів, в Законі «Про валюту» є недоліки, які можуть завдати серйозних проблем соціально-економічній стабільності країни. Насамперед, потенційно можливе загострення проблеми, яка є актуальною для України – ще більше виведення капіталу, а також знецінення курсу національної валюти.

Резюмуючи вище сказане, можна відмітити, що прийняття закону може стати величезним кроком уперед для економіки України, допомогти компаніям інтегруватися у глобальні ринки і стати мультинаціональними корпораціями, підштовхнути експорт, стати локомотивом розвитку фінансового ринку.

Література:

1. Закон України «Про валюту і валютні операції» // Відомості Верховної ради України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII – Ст. 9.

2. Презентація проекту структури нового валютного регулювання НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=77669399&cat_id=55838.

3. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Львів «Магнолія 2006», 2015. – 224 с.

Анна СМОЛЬНИЦЬКА

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к. е. н., доцент кафедри банківської справи Забчук Г.М.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНСТРУМЕНТІВ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ

В сучасних умовах питання щодо побудови ефективної грошово-кредитної політики є надзвичайно актуальним, адже вона впливає на такі важливі макроекономічні показники, як рівень інфляції, обсяг грошової маси та грошових агрегатів, ставку рефінансування, ВВП, що в кінцевому підсумку чинить вплив на фінансовий стан держави, окремих суб'єктів та в цілому на соціально-економічне становище в країні.

Держава в рамках грошово-кредитної політики намагається впливати на економічні процеси, застосовуючи при цьому різні важелі та елементи грошово-кредитного регулювання. Процес регулювання економічних процесів в Україні поділяється на два етапи. На першому етапі Національний банк України запроваджує заходи щодо зміни важелів грошово-кредитної політики. На другому етапі відбувається передача впливу цих змін на: ділову активність суб'єктів господарювання, ціноутворення, інвестування капіталів, зайнятість, попит споживачів та інше [1, с.87; 3, с. 433].

Аналізуючи досвід та сучасні реалії України, можна відзначити, що зараз основним вектором нашої монетарної політики є забезпечення цінової стабільності з використанням режиму інфляційного таргетування. Таргетування інфляції – монетарний режим, який передбачає відповідальність центрального банку за дотримання проголошеного значення офіційного показника інфляції (таргету) протягом визначеного періоду часу. Відповідальність центрального банку обумовлена можливістю використання усього переліку інструментів монетарної політики у випадку загрози недотримання визначеного значення таргету [5]. Для досягнення мети забезпечення цінової стабільності НБУ використовує наступні інструменти [8]:

1. зміна ключової процентної ставки грошово-кредитної політики – процентної ставки за операціями Національного банку, що мають найбільший вплив на стан грошово-кредитного ринку. Ключова процентна ставка буде або ставкою за операціями з надання ліквідності (наприклад, за операціями рефінансування), або за операціями зі стерилізації (наприклад, проведення тендерів з розміщення депозитних сертифікатів Національного банку);